

3.1 Patriotas – žmogus, kuris myli savo tėvynę

1. Perskaite, kas yra patriotizmas, kartu su mokytoju padiskutuokite, kokį žmogų galime vadinti patriotu.

Patriotizmas – dorovinis ir politinis principas, socialinis jausmas, atspindintis tėvynės meilę, prisirišimą prie tėvynės, didžiavimąsi jos praeitimi ir dabartimi, pasirengimas aukoti asmeninius interesus savo tautos ir tėvynės interesų vardan.

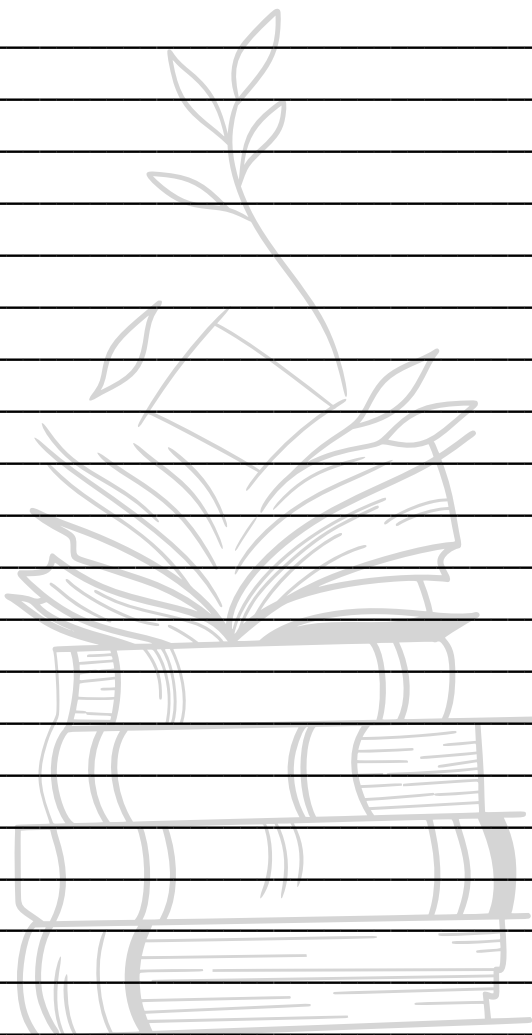
„Valstybinė lietuvių enciklopedija“

2. Prisiminkite ir aprašykite Martyno Mažvydo, pirmosios lietuviškos knygos autoriaus, asmenybę bei svarbiausius darbus. Informacijos ieškokite svetainėje saltiniai.info.

3. Pasvarstykite, kodėl jis laikomas Lietuvos patriotu.

2. _____

3. _____

3.1 Patriotas – žmogus, kuris myli savo tėvynę

4. Perskaitykite istorinės dramos ištrauką ir atsakykite į klausimus.

Mažvydas

Trijų dalių giesmė
[ištraukos]

PIRMA DALIS

...Sed libera nos a malo*...

PIRMAS PROLOGAS

Špitolninkų CHORAS
Vargonininkas MILKUS

MILKUS

Jau netoli ir šventojo Martyno –
Ar pagalvojot Mažvydą pagarbint?
Maitinatės iš jo širdies ir delno,
Jo gerumu prisidengėt nuogybę,
Ant jo dosnumo gultą pasiklojot,
O liaupsę atiduot anam užmiršot.

NIKODEMAS

Bet Mažvydas mums sako, kad už viską
Privalome dėkoti dangui...

MILKUS

Taip,
Žinia, kad dangui. Betgi kas, aš klausiu,
Parodė dangų tau? Kieno ranka
Tikėjimą į širdį pasodino,
Išrovus velnio piktžoles iš jos?

Tyla

Ir dievas, ir klebonas myli giesmę.
Koks būtų donis Mažvydui, jei mes
Jį sveikintumėm giesme per Martyną!

*...bet gelbėk mus nuo pikto... (lot.).

Špitolė – prieglaudos pobūdžio įstaiga; Lietuvoje įsisteigė XVI a. pirmojoje pusėje kaip nusenušių beturčių globos įstaiga prie katalikų bažnyčių.

Gultas – gulima vieta.

Liaupsė – didelis ar perdėtas (pa)gyrimas.

3.1 Patriotas – žmogus, kuris myli savo tėvynę

NIKODEMAS
Kaip įsakysit...

MAČYS
Jau geriau giedot
Nei tvartą mėžt.

Mėžti – kuopti, valyti.

NIKODEMAS
Arba kapoti malkas.

MILKUS
Vardadieniui tamtyč sudėjau giesmę.
Vadinasi jinai: „Nauja giesmė
Apie Martyną Mažvydą, arba
Varguolių Tėvas.“ Kiek naktų be miego
Prie žvakės prarymojau! Kiek širdies
Į ją sudėjau...
(Teatrališkai ištraukia popierius)
Imkit ir giedokit!

Rymoti – būti pasirėmusiam,
mąstyti.

NIKODEMAS
Kad mes vis tiek čia nieko nesuprantam.

MILKUS
(užsidegdamas)
Pritarkit! Pradedu. Pirma dalis.

3.1 Patriotas – žmogus, kuris myli savo tėvynę

Kad į Ragaine atėjo,
Tuoį visus mokyt pradėjo.
Iš grieko traukė,
Dievopi šaukė
Ir dangų žadėjo.
Paskendęs buvo purvuose
Ir mano kūnas, ir dvasia.
Graudžiai verkdamas
Ir kentėdamas,
Voliojaus griekuose.
Atėjo, ranką tiesdamas
Ir atsikelti kviesdamas.
Tiesiai į dangų,
Į dievą brangų
Kelią pašviesdamas.
O dieve, pilnas meilumo,
Taipogi gailestingumo.
Trauk nuo Šėtono
Prie savo šono,
Prie dangaus linksmumo.

Griekas – nuodėmė.

Aptekę buvome votim,
Visokiom kūno bjaurastim.
Kaip ir ant vėjo
Pavietrėsėjo
Iš vieno su mirtim.
Iš visokiausių žolelių,
Žiedų, o taipgi šaknelių
Vaistus virdamas,
Mums dalindamas,
Gydė nuo sopulių.
Špitolę pastatydamas,
Varguolius suvadydamas:
Ščia nuo šiolei
Gyvenkit, broliai, –
Meiliai sakydamas.
Taip mumis mokė Mažvydas,
Nuo dvasios nuomario gydąs,
O ir ant kūno,
Kur velnias tūno,
Patepdamas žaizdas.

Sopulys – skausmas,
skaudėjimas.

Nuomaris – liga.

3.1 Patriotas – žmogus, kuris myli savo tėvynę

Klausimai

1. Dėl kokios priežasties vargonininkas Milkus siūlo giedoti M. Mažvydui giesmę?
2. Kaip špitolninkai reaguoja į Milkaus pasiūlymą sugiedoti giesmę?
3. Kada Milkus ir špitolninkai planuoja sugiedoti giesmę?
4. Savais žodžiais apibūdinkite giesmės tekstą.
5. Kokius gerus M. Mažvydo darbus Milkus aprašė giesmėje? Išvardykite 4–5 darbus.
6. Tekste raskite tris metaforas ir jas išrašykite.
7. Remdamiesi ištrauka apibūdinkite M. Mažvydą.

Atsakymai

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

